

[Christmas Møller.]

det afgørende — fører sin Agitation saaledes, at hans System, hans Forslag, alt, hvad han og Regeringen foretager sig, er i den bedste Overensstemmelse med Mestbegunstigelsesklausulerne og Mestbegunstigelsesprincippet, men i samme Øjeblik, som man enten fra Venstres eller fra vor Side prøver paa at finde frem til Forslag, som kan skabe noget mere Frihed og skabe den Afvikling, som de Herrer selv siger de staa paa, afviser man det med at sige, at det gaar ikke efter de Mestbegunstigelsesaftaler, man har. Dette er simpelt hen, med hele den Maade, paa hvilken man fra Oppositionens Side — det gælder i hvert Fald for vort Vedkommende — har taget paa dette Spørgsmaal og erkendt Vanskelighederne, ogsaa Vanskelighederne for den fri Drøftelse paa alle Omraader, ikke en rimelig Maade at stille Tingene op paa.

Endelig erkender vi naturligvis ogsaa, at beskæftigelsesmæssige Hensyn, naar de ikke kan imødekommes paa anden Maade, imødekommes igennem den Ordning, som et Flertal paatvinger en.

Vi har da stillet vort Forslag, som det klart og tydeligt har faaet Udtryk, ikke for at kaste dette Land valutarisk, beskæftigelsesmæssigt og handelspolitisk ud i det tomme Rum, men for at man fortsat giver Landet et Instrument og giver Borgerne og Landets Interesser et Værn. Vi har stillet et Forslag, hvorigennem paa en Række Omraader Priserne udefra kunde trænge igennem. Vi har stillet et Forslag, som Regeringen efter vor Opfattelse kunde have modtaget. Den afviste dette, og vi strakte os, som jeg sagde, vidt med subsidiære Forslag, ud fra vort Ønske om at gaa i Gang med Afviklingsarbejdet. Regeringen og dens Partier maa tage det fulde Ansvar for den Afvisning, den her har foretaget paa den vigtigste økonomiske Lovgivnings Omraade, der foreligger i denne Rigsdagssamling.

Formanden: Jeg skal her udsætte Mødet. Det genoptages Kl. 14¹⁰.

Mødet udsat Kl. 13³⁰.

Mødet genoptoges Kl. 14¹⁰.

Rager: Efter Udvalgsarbejdet foreligger fra Regeringspartierne en Flertalsindstilling, som gaar ud paa i det store og hele — der er jo kun stillet et enkelt, mindre Ændringsforslag — at foreslaa det i Rigsdagen forelagte Lovforslag til Vedtagelse. Jeg kan godt sige, at det for saa vidt er med Beklagelse, at jeg ser, at Resultatet er blevet dette. Vi hilser det alle sammen med Beklagelse, saaledes som vi har beklaget det, hver Gang vi har maattet vedtage et Lovforslag, i Henhold til hvilket Valutacentralens fortsatte Eksistens er erkendt som nødvendig. Men det er en Nødvendighed, som er blevet dikteret os udefra.

Valutaloven har tre Hovedformaal, det handelspolitiske, det valutamæssige og det beskæftigelsesmæssige, og i den Henseende vil jeg gerne straks sige, at det handelspolitiske for mig af forskellige Grunde maa staa som Nr. 1. Det maa staa som Nr. 1 for det første, fordi det er gennem Valutacentralens handelspolitiske Virksomhed, at vi sikrer den størst mulige Afsætning af vore Landbrugsprodukter. Og denne størst mulige Afsætning af Landbrugsprodukter, ja, det er ikke alene noget, vi bør tilstræbe af Hensyn til Landbrugets Erhvervsudøvere, men for hele Samfundets Skyld, for gennem de Beløb, der kommer ind ved den af Landbruget til Landet skaffede Valuta, skaffes der Liv i hele det øvrige Samfund. Derfor er Forholdet dette, at bagved denne handelspolitiske Interesse ligger i Virkeligheden samtidig i meget høj Grad Varetagelse af beskæftigelsesmæssige Interesser, ikke alene i selve Landbruget, der desværre i sig selv ikke er et særlig beskæftigelsesfremmende Erhverv, men i meget høj Grad virker Landbrugets Eksport indirekte beskæftigelsesfremmende i det øvrige Samfund.

Men det er ikke alene Landbruget, der nyder godt af Valutacentralen som handelspolitisk Instrument, Industrien gør det ogsaa. Der har undertiden lydt Røster om, at naar Delegationerne har forhandlet, har Industrien følt sig som den, der maatte betale for at fremme Landbrugseksporten. Jeg skal heller ikke nægte, at der undertiden paa Industrien er lagt Byrder, som har været nødvendige for at opnaa de handelspolitiske Resultater med Hensyn til Land-